

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ชีวิตมนุษย์ไม่ได้มาเปล่า ๆ นะ สัตว์มีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตต้องไปตามกรรม สิ่งที่ไม่ตามกรรม สัตว์บางตัวเกิดมาจากนรก เพราะใช้กรรมในนรกแล้วหมดจากกรรมนี้ แล้วใช้กรรมเบาขึ้นมา ๆ จนมาเกิดเป็นมนุษย์ สัตว์บางตัวเกิดมาจากสวรรค์นะ นี่เวลาหมดกรรมจากสวรรค์ ทำบุญกุศลได้ บุญกุศลขึ้นมา เสวยภพชาติเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม แต่มันก็มีวาระ หมดเวรหมดกรรมก็ มาเกิดเป็นมนุษย์หรือมาเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดต่าง ๆ กันไป

มนุษย์สร้างบุญกุศลขึ้นมา เรามีบุญกุศล มีเหตุไฉน มนุษย์สมบัติต้องมีศีล ๕ บริสุทธฺิ เห็นใหม่ ไม่ฆ่าสัตว์ไม่ตัดชีวิต ไม่ลักของเขา อยู่ในศีลในธรรมนี้เราจะเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์นี้ สัตว์ทุกอย่างมาเกิดได้ เวียนตายเวียนเกิดตามสภาวะแบบนั้น ถึงบอกว่าชีวิตที่ได้มานี้ได้มาจากคุณงามความดีของเรา ถึงว่าถ้าพูดถึงเกิดมาจากนรกก็เกิดมาจากสิ่งที่ว่าไปใช้เวรใช้กรรมจนสิ้นมาแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนก่อนจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกมา วัฏฏะนี้เป็นเครื่องดำเนิน จิตนี้เคยไปมาทั้งหมด มันถึงต้องเราเกิดมานี้ เราพบพุทธศาสนา เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีดวงตาเห็นธรรม เห็นสภาวะตามความเป็นจริงอยู่ เราสร้างบุญกุศล ถ้าเราตายไป บุญกุศลพอนี้เราเกิดบนสวรรค์ ถ้าคนบาปอกุศลเวลาตายไปนี่มันตกนรกเห็นไหม

แล้วถ้าเราทำบุญกุศลของเรา เราปิดของเรานี้ เราไม่ตกนรก แล้วนรกมันหายไปไหน สวรรค์หายไปไหนล่ะ? เขาก็อยู่สภาวะของเขาแบบนั้น ในทวีปต่าง ๆ ในโลกต่าง ๆ ในจักรวาลต่าง ๆ เขาก็อยู่สภาวะของเขาแบบนั้น สิ่งที่เป็นวัฏฏะอย่างนี้มันมีอยู่โดยธรรมชาติของเขาเป็น

สภาวะแบบนี้อยู่แล้ว เพียงแต่ใจของเราไปเกิดไปตายโดยที่เราไม่เห็นใจ เราตามีคบอด เราไม่เห็น เราถึงปฏิเสธสิ่งนั้นไม่มี

เราจะปฏิเสธสิ่งนั้นมีหรือไม่มี อันนั้นเป็นคำปฏิเสธของเรา แต่ความจริงของเขาเป็นความจริงของเขาอยู่สภาวะแบบนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นสภาวะธรรมแบบนี้ด้วย บุญเพนิวาสานุสติญาณ จิตมันย้อนไปอดีตชาติ การเกิดการตายสภาวะแบบนี้ซ้ำซ้อนมาตลอด สิ่งนี้มีอยู่ไฉน คนมีคบอด คนถ้าไม่มีดวงตาเห็นธรรม เพียงแต่ว่าทำความสงบของใจเข้าไปนี่มันก็ระลึกอดีตชาติได้

ความระลึกอดีตชาติได้นี้ไม่ใช่ว่าจิตนี้ถือว่าพ้นจากกิเลสไปหรอก สิ่งนี้มันมีอยู่โดยดั้งเดิม ในลัทธิศาสนาต่าง ๆ เขาถึงไม่ปฏิเสธสิ่งนี้ เขาว่าของเขามีเหมือนกัน เขาก็มีเหมือนกัน แต่เราคนมีคบอด เราจะปฏิเสธสิ่งนี้ เราไม่เข้าใจสิ่งนี้เราถึงปฏิเสธ สิ่งนี้ปฏิเสธ เห็นไหม เราสร้างบุญสร้างกุศลขนาดไหนเราก็เวียนตายเวียนเกิดตามสภาวะแบบนั้น

ในศาสนาพุทธเราหมัศจรรย์กว่านั้นไหม ศาสนาพุทธของเราให้ทำบุญกุศล เห็นไหม เวลาเราทำบุญกุศลขึ้นมาแล้วเราเชื่อมั่นของเราขึ้นมา เราสร้างหลักใจของเราขึ้นมา เราทำหลักใจของเราเป็นหลักใจของเราขึ้นมาได้ ทำสัมมาสมาธิแบบลัทธิศาสนาต่าง ๆ เขาสอนกันอย่างนั้น

ลัทธิศาสนาต่าง ๆ เขาสอนกันได้แค่นี้ แล้วพอจิตมันสงบเข้าไปนี่ ถ้ามันระลึกเข้าไปถึงกัน บึงของใจนี้มันจะทำงานนั้นได้ ตัวอย่างพระอรหันต์ที่ในสมัยพุทธกาลมี บางองค์ระลึกชาติได้ชาติหนึ่ง ๒ ชาติ ๓ ชาติ แล้วแต่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล กำลังของใจที่มันจะย้อนเข้าไปได้ขนาดไหน กำลังของใจ กำลังของหลักของใจ ใจตัวนี้มันมีกำลังขนาดไหน มีอำนาจวาสนาขนาดไหน มันจะเข้าได้ลึกได้ตื้นขนาดไหน ต่างกัน เห็นไหม

ในลัทธิศาสนาต่าง ๆ เขาก็มีตรงนี้เหมือนกัน เขาเห็นได้มากเห็นได้น้อยนี้แล้วแต่อำนาจวาสนาของเขา ความเห็นอันนั้นเห็นแล้วหัวใจฟู หัวใจมีความยึดมั่นถือมั่น อันนั้นมันก็ไม่เป็นประโยชน์ กลับเป็นโทษด้วยว่าเรามีความรู้เหนือเขา เรามีความยึดมั่นถือมั่นเหนือคนอื่น สิ่งนั้นไม่

เป็นประโยชน์เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนี้ย้อนกลับไปดู จตุปปาตญาณ การเกิด สัตว์ไปเกิดที่ไหน มันก็ไม่สามารถแก้ไขได้ สิ่งนี้เป็นความจริงของเขา สิ่งนี้เป็นธรรมชาติอันหนึ่งไง สภาวะธรรมสภาวะแบบนี้มันมีอยู่โดยดั้งเดิม

แต่ถ้าเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราพยายามทำใจของเราให้สงบ แล้วเราพยายามยกขึ้นวิปัสสนาใช้ในปัญญาญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในภาวนามยปัญญอันนี้ถ้ามันชำระกิเลสออกไป เราชำระกิเลสขาดออกไปนี่เป็นพระโสดาบัน ปิดอบายภูมิ จะไม่ไปเกิดในอบายภูมิตั้งแต่สัตว์เดรัจฉานลงไปนี้เป็นไปไม่ได้เลย

แล้วสิ่งนั้นหายไปไหนล่ะ? สิ่งนั้นไม่ได้หายไปไหน สิ่งนั้นก็อยู่ในสภาวะของเขาแบบนั้น ปัจจุบันเรานั่งอยู่ที่นี้ อำเภอจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยมันหายไปไหนล่ะ? มันก็อยู่ของมัน สภาวะแบบนั้นแหละ ถ้าเราปิดนรก เราปิดอบายภูมิของเรา เราปิดใจของเราไม่ให้ไปต่างหากล่ะ

เราลบล้างใจของเรา ลบล้างเหตุของเรา เหตุที่มันต้องเวียนไปตามอำนาจของเหตุอันนั้น ความยึดมั่นถือมั่น ความเห็นผิด มันอยู่ที่เราคนเดียว เราเห็นผิดของเราคนเดียว ถ้าเราเห็นผิดของเรา เราก็หมุนกลับไป จิตนี้มันก็กลับไปตามความยึดมั่นถือมั่นของเรา มันปรารถนาด้วยอำนาจของตัณหาความทะยานอยาก เรื่องของกิเลสนี้มันเรื่องของการอยากจะพ้นภัย ความคิดของกิเลสว่ามันนี่อยากจะพ้นภัย อยากจะมีบุญกุศล อยากทำคุณงามความดี แล้วมันก็ยึดไปหมดเลย เห็นไหม

นี่ถนนหนทางเป็นทางผ่าน รถเรื่อนี่ส่งสัตว์โลกขึ้นบกขึ้นฝั่ง นี่ก็เหมือนกัน ทางอันนี้วิธีการอย่างหนึ่ง ผลลัพธ์อย่างหนึ่ง วิธีการนี้เราต้องสร้างสมขึ้นมา ผลลัพธ์เรายังไม่ต้องไปหวังผล มัน นี่เราไปหวังผลลัพธ์แต่เราไม่หวังใยวิธีการเลย เราไม่หวังใยถนนหนทาง เราไม่มีวิธีการของเราเข้าไป มันจะเข้าไปถึงได้อย่างไร ถ้ามันยกขึ้นวิปัสสนานี้มันจะวิปัสสนาตรงนี้ไง วิธีการทำให้ใจมันปล่อยวางจากการยึดมั่นถือมั่นของเรา ยึดมั่นตัวตนใจ สร้างสมบัติสร้างสิ่งต่าง ๆ เข้ามา ต้องเป็นของเรา เราแสวงหาของเราขึ้นมาเป็นของเรา

เวลาเรารักษาศีล เราทำคุณงามความดีนี้เป็นของเรา เห็นไหม สิ่งนี้เป็นของเรา พอเรายึดขึ้นมาเนี่ยมันเป็นพลังขับเคลื่อนชั่วคราวไง เพราะสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจังทั้งหมด สภาพะโลกนี้ไม่มีสิ่งใดคงที่ สิ่งที่เป็นคงที่คงทนถาวรไม่มีเลย มันแปรสภาพของมันแต่มันสืบต่อ เห็นไหม นี่จึงตามสมมุติ สมมุติอย่างนี้ไง สภาพะของโลกมันสมมุติทั้งหมดเลย

ถ้าเรายึดนะ เรายึด เราต้องการเห็นยวรั้งสิ่งใดไว้เป็นของเรา นี่เราไม่รู้ตามความเป็นจริง แล้วเราจะทุกข์ยาก เรายึดแล้วเรายึดมันของเรา สิ่งนี้มันก็แปรสภาพ สภาพะความจริงของมัน เห็นไหม วันเวลามันเปลี่ยนไปตลอดเวลา เราจะยึด เห็นไหม เกิดแล้วไม่อยากจะตาย อยากมีบุญกุศล ไม่อยากให้มันแปรสภาพไป เวลาทุกข์นี้ขับไล่เปลี่ยนแปลงสภาวะแบบนั้น มันเป็นไปได้ไม่ได้ นี่คือการทิ้งนั่นเลย

ถ้าเราเห็นวิธีการ เห็นไหม จะเห็นวิธีการได้เราต้องทำความเข้าใจ นี่คลื่นลูกใหม่จะซัดคลื่นลูกเก่าไปตลอดเวลา ถ้าไม่มีน้ำไม่มีฝั่งเอาอะไรไปซัดล่ะ ถ้าเราจะมีหัวใจของเรา เห็นไหม คลื่นลูกใหม่ ความคิดใหม่ ความเห็นใหม่จากหัวใจของเรา นี่หัวใจของเราเปรียบเหมือนน้ำ มันซัดสิ่งสกปรกโสภณ ซัดสิ่งที่เป็นความยึดมั่นถือมั่นของใจ ซัดเข้าฝั่งไปให้หมด นี่คลื่นลูกใหม่มันเกิดมาจากไหนล่ะ ถ้าไม่มีน้ำไม่มีลมมันก็ไม่มีความคลื่นลูกใหม่ แล้วคลื่นลูกใหม่นี้เราถึงต้องพยายามทำใจของเรา เห็นไหม นี่ทำใจของเรา

เวลาเราเป็นชาวพุทธนี่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา อุบาสกอุบาสิกาที่ศึกษาธรรม ไคร่ครวญธรรม ถ้าเราอยากจะพ้นจากทุกข์ เราก็ต้องออกประพฤติปฏิบัติ เป็นภิกษุ ภิกษุณี ภิกษุ ภิกษุณีนี่เป็นนักรบ พยายามจะสร้างสรรค์วิธีการของเราขึ้นมา ถ้าเราสร้างสรรค์วิธีการของเราขึ้นมาโดยถูกต้องนะ ถ้าเราสร้างสรรค์วิธีการของเราไม่ถูกต้องเราก็ต้องเดินเวียนอยู่อย่างนั้น

อันนี้เป็นอานาจาสนา เป็นอินทรีย์ความสะสมบารมีมา ถ้าสะสมบารมีมานี้ ถ้าทำถึงก็ถึง ถ้าทำไม่ถึงเราเวียนไป มันถึงมีสัมมามีมิจาใจ ในศาสนาเรามีสัมมามีมิจา ในวิทยาศาสตร์ไม่มีสัมมามีมิจา เพราะในวิทยาศาสตร์นี้พยายามคิดค้นกัน ทุกคนต้องเปิดกว้าง ทุกคนต้องโต้แย้งสิ่งทฤษฎีต่าง ๆ ได้ ทฤษฎีต่าง ๆ ต้องถามปัญหาสิ่งนั้นขึ้นมาให้มีการค้นคว้า ให้มีการชำระแก้ต่อไป

เพราะเขาค้นคว้าในสิ่งที่ป็นอนิจจัง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง วิทยาศาสตร์ทฤษฎีต่าง ๆ มันจะมีสิ่งที่ว่าเหนือกว่ามาตลอดไป นี่มันมีความเจริญของโลกมันจะมีสิ่งนั้นไป สิ่งนั้นมันเป็นอนิจจัง มันถึงต้องมีการค้นคว้ามีการโต้แย้งไป ถึงมีมิจจามีสัมมาที่ไม่สำคัญเพราะมิจจานั้นถึงจะผิดพลาดไปมันก็ผิดพลาดไป เพียงแต่เราจะค้นคว้าให้มันถูกต้อง ให้มันยอมรับกันไ้

สิ่งที่ยอมรับ เห็นไหม ทฤษฎีต่าง ๆ ถ้ามีทฤษฎีใหม่มาลบล้างทฤษฎีเก่าสิ่งนั้นก็แปรสภาพไป เป็นอนิจจังไหม? เป็นอยู่แล้ว นี่สมมุติทั้งนั้นเลย ถ้ามีสมมุติมันถึงไม่มีมิจจามีสัมมาไ้ แต่ถ้าเป็นความจริงจะไม่มีใครสามารถสร้างบารมีมาแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ตรัสรู้แต่หนึ่งเดียวเท่านั้น ไม่มีสองเลย หนึ่งเดียวตลอดไป

แต่การสร้างสมอันนี้มา เห็นไหม พุทธภูมิที่กำลังสะสมมา อันนี้มหาศาลมาก พยายามสะสมมานี้ เห็นไหม ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แล้วยังแสนมหากัปอีกนะ พยายามสร้างสมสิ่งนี้มา เพราะอะไร? เพราะมันลึกลับมาก เรื่องของความคิดนี่ลึกลับมาก แล้วเราก็แพ้ความคิดของเราตลอดไป แล้วกิเลสมันก็อยู่เหนือความคิดนั้นอีกต่างหาก มันควบคุมความคิดของเรา แล้วมันพยายามทำให้เราวิ่งออกมาข้างนอก พยายามยึดมันถือมันสิ่งต่าง ๆ เข้าไป

นี่ในสภาวะธรรม ในนักรบถึงจับตรงนี้ไ้ จับตรงหัวใจของเราไ้ได้ ถ้าจับตรงหัวใจของเราไ้ได้นี่คือความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบมันสงบจากความนึกคิด ความนึกคิด ความคิดของเรานี้ แล้วกิเลสมันก็ใช้สิ่งนี้ออกไป แล้วเราก็หมุนออกไปตามสภาวะแบบนี้ตลอดไปเลย เราถึงว่าถ้าเราทำอย่างนี้มันทำถูกต้อง มันถึงเป็นสัมมาไ้ ถ้ามันทำไม่ถูกต้องมันเป็นมิจจา เห็นไหม แม้แต่ความหยุดของจิตเป็นมิจจาก็ไ้

สิ่งที่ป็นมิจจาเพราะมันไม่ยกขึ้นวิปัสสนา นี่ถ้าเป็นสัมมามันจะเข้ามรรคไ้ มรรค ๘ เห็นไหม สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปไ้ สัมมากัมมันโต สัมมาสติ สัมมาสมาธิ เห็นไหม ทำไมต้องมีสัมมาสมาธิละ? สมาธิมันเป็นสมาธิแล้วมันต้องถูกต้องทั้งหมดสิ ทำไมมันมีมิจจามีสัมมาละ? มันมีมิจจามีสัมมาเพราะการหันหัวหอกไ้ เราจะยิงศัสตรูกระบอกปืนเราต้องยิงที่ไ้ไหน? ธรรมชาติของ

สรรพสิ่งต่าง ๆ กระบอปปืนต้องหันออกทั้งหมด เราต้องยิงศัตรู ศัตรูคือไม่ใช่เรา ศัตรูคือข้างนอกทั้งหมดเลย

แต่ในสังขารมศัตรูคือตัวเราเอง เราเห็นผิดเอง ความเห็นของเรานี้ครอบงำเราแล้ว เราก็ทำให้เราทุกข์ยากอยู่อย่างนี้ไง ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงว่าย้อนกลับมาทวนกระแสโลก กระแสโลกฆ่าคนอื่นให้หมด ทำลายศัตรูให้หมดแล้วเราจะเป็นผู้ชนะ เราจะเป็นผู้มีชัย เราจะปกครองสิ่งต่าง ๆ เป็นสมบัติของเรา แล้วก็ต้องเวียนตายเวียนเกิดอยู่ใต้อำนาจของมัจจุราชนตลอดไป

แต่ถ้าเราย้อนกลับขึ้นมา เห็นไหม ทวนกระแสโลกเข้ามาในหัวใจของเรานี้ ถ้าเราทำศัตรูคือความเห็นผิดของเรา ความเห็นผิดมันก็ทำให้ปล่อยวาง ความเห็นผิดต่าง ๆ มันจะปล่อยวางเข้ามา เพราะเราเห็นผิด พอเห็นผิดทุกคนเห็นโทษของมัน ถ้าเราไม่เห็นโทษของความคิดเราจะปล่อยความคิดเราได้ไหม เราเห็นว่าความคิดเราถูกต้องเราต้องยึดความคิดของเราไป

เราเห็นว่าความคิดเราผิด เราปล่อยความคิดของเรานี้ ความปล่อยอันนั้นเป็นสัมมาสมาธิเข้ามา เห็นไหม สัมมาสมาธิเพราะมีศีลมีสมาธิ มีศีลมันถึงเป็นสัมมา พอสัมมาขึ้นมาแล้วเราพยายามยกขึ้นใจ ยกขึ้นอันที่เป็นตัวพลังงานนะ พลังงานตัวนี้คือตัวคลื่นและตัวน้ำ ตัวน้ำกับตัวลมที่มันพัดกันให้เป็นคลื่นขึ้นมา ถ้าไม่มีลมมันพัดขึ้นมากลื่นไม่มี น้ำสงบนิ่ง มีน้ำ หาน้ำจนเจอพยายามค้นคว้าหาน้ำเราได้ สร้างสมน้ำขึ้นมา มีขอบมีเขตของใจ เพราะมีสติควบคุมมันไว้

แต่ลมพัดไม่มีกระแสลม ไม่มีวิธีการ สิ่งที่ไม่มีการนี้คลื่นอันนั้นมันจะสามารถพัดซอกศพ พัดสิ่งสกปรกโสภณของน้ำนั้นเข้าฝั่งได้อย่างไร ถ้ามันไม่มีสภาวะของคลื่นขึ้นมา นี่สมาธิมันถึงเคลื่อนไหว ความสมาธิว่าสมาธิคือการปล่อยวาง คือการนิ่งอยู่ นิ่งอยู่แต่มันมีพลังงานของมันมันถึงเป็นสัมมาใจ ถ้ามันนิ่งอยู่มันตกวงค์ไปนี่อันนั้นเป็นสมาธิหัวตอใจ

ถ้าสมาธิหัวตอมันเฉยอยู่ บางทีตกวงค์จนขาดสติไปนะ ไม่มีสติ ไม่มีสิ่งใดเลย ว่างหมด ถ้าว่าว่งนะ แล้วว่าตัวเองเป็นอย่างนั้น แล้วนั้นนะติด พรหมลูกฟักใจ ติดอยู่อย่างนั้น สภาวะแบบ

นั่นไป มันถึงเป็นมิจาเป็นสัมมา มิจาสัมมาคือว่าสัมมาต้องย้อนกลับเข้ามา ถ้าความเห็นของเรา เห็นของกิเลสมันเป็นมิจา แล้วจะออกไป ถึงมีมิจามีสัมมาในมรรคอริยสัจจ ในวิธีการที่ ย้อนกลับเข้ามาดูหัวใจ

ถึงต้องมีธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเราไป จะไม่มีใครมีอำนาจเหนือองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาทำบุญกุศล เห็นไหม ทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ได้บุญ มากที่สุด รองลงมาพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์ แล้วก็พระอนาคามี ลงมาตาม ๆ กันมา แล้วมี ใครจะสามารถชำระขึ้นมาในกึ่งกลางของศาสนานี้ได้...มันเป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปได้ นี่ เพราะอำนาจวาสนามันเป็นไปได้ ตามหลักธรรมไป

แต่ตามหลักวิทยาศาสตร์ เห็นไหม ครูต้องเก่งกว่าลูกศิษย์ตลอดไป ทุกครูเห็นไหม นักวิชาการ ลูกศิษย์ลูกหานี้ต้องทำวิทยานิพนธ์ที่ดีกว่า ที่เหนือกว่า เพื่อให้วิชาการเจริญ นี่มันบีบ บังคับจนมีการแก่งแย่งกัน มีการขโมยกัน มีการลักขโมยความกัน มีการต่าง ๆ เพราะโลกต้องการ หน้าเท่านั้น แต่ในการประพฤติปฏิบัติธรรมนี้มันเป็นการสัจธรรมของเรา ความลับไม่มีในโลก เราคิดเราก็รู้ เราทำเราก็รู้ สิ่งที่อยู่ในหัวใจของเรา เราจะไปหลอกใครได้ละ

สิ่งที่เราหลอก เราคิดของเราขึ้นมา นี่ นั่นคือกิเลส ถ้าเราควบคุมสิ่งนี้ได้ นี่ ย้อนกลับเข้ามา มันไม่มีความลับในโลกหรอก พระอรหันต์นี้ความบริสุทธิ์ผุดผ่องเสมอกันทั้งหมดเลย ในหัวใจ ต้องชำระล้างเหมือนกัน แล้วจะพูดได้เหมือนกัน จะสื่อได้เหมือนกัน ไม่มีความลับในโลก เหมือนกัน

ถ้ามันพูดถึงไม่ได้ ทำถึงไม่ได้ มันจะเป็นไปไม่ได้ เราถึงต้องย้อนกลับทวนกระแสทั้งหมด ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทวนกระแสทั้งหมด เราถึงพยายามสร้างสมวิธีการ ของเราขึ้นมา แล้วผลลัพธ์ไม่ต้องไปหวังนะ ผลลัพธ์มันจะเป็นธรรมชาติของมัน ปัจจัตตัง ถ้าเรา หวังผลลัพธ์ วิธีการจะไขว้เขว เพราะอะไร? เพราะเราพยายามจะหาวิธีการที่ให้ถูกต้องไป

ถ้าวิธีการที่ถูกต้องขนาดไหน ความคิดเราเข้าไปบวคณะ มีจนทั้งหมดเลย เพราะความคิดตัวตนของเรา เรายึดตัวเรา เรายึดตัวตนของเรา แล้วเราเชื่อเราได้ไหม ทุกคนเวลาบอกทุกข์นี้ แล้วทำไมเราไม่ชนะทุกข์ล่ะ นี่เราเชื่อเราไม่ได้ เราถึงต้องเชื่อธรรม ถ้าธรรมยังไม่สามารถเกิดขึ้นมา เราถึงต้องสลายวิธีการอันนี้ วิธีการทำไป ฝึกฝนไป แล้วปล่อยวางไป มันจะบริสุทธิ์ขึ้นเรื่อย ๆ ใจ

แต่เริ่มต้นนี้มันจะเศร้าหมองไปด้วยความคิดความเห็นของเรา แล้วเราหัดวิปัสสนาไป คลื่นลมมันต้องเป็นสภาวะธรรมชาติของมัน ถ้ามันสมมูลเมื่อไร สิ่งที่สมมูลคือความคิดความเห็นของเราสมมูลเมื่อไรนี้มรรคสามัคคี มันจะสมุจเฉทปหานกิเลสจะขาดออกไปจากใจ ปิศอบายภูมิ

สิ่งที่ปิศอบายภูมิ เห็นไหม นรกมันก็เป็นธรรมชาติของมันแต่ไม่มีความสื่อถึงเรา ใจนี้ไม่สื่อถึงเขา เขาไม่สื่อถึงเรา เขาก็อยู่ของเขา สภาวะโลกนี้อยู่แบบเก้อ ๆ เงิน ๆ ใจ สภาวะโลกเขาเป็นของเรา เรารักษาใจเราได้ดวงเดียวเราชนะหมดทุกคนเลย เพราะไม่มีสามารถเข้ามาสะท้อนใจเราได้ เห็นไหม เราชนะใจของเรา เราถึงจะเป็นประโยชน์กับเรา

คลื่นลูกใหม่เราสร้างได้ เราก็จะเห็นคลื่นลูกใหม่จากหัวใจของเรา ถ้าเราสร้างไม่ได้นะ เราก็เห็นสภาวะใจ เราไปยืนดูสภาวะอย่างนั้น เราเห็นของเขา เราไปเที่ยวชายทะเลเราจะเห็นคลื่นซัดตลอดไป ซัดนั้นมันเป็นสภาวะธรรม ธรรมชาติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ตามความเป็นจริง แต่ถ้ามันซัดในหัวใจของเรานี้ บ้างจัดตั้งเกิดขึ้นจากใจ อันนี้เป็นสมบัติส่วนตน นี่สมบัติส่วนตนถึงชำระทุกข์ได้ตามความเป็นจริง เอวัง